

Sygn. akt II K 195/17

WYROK

w imieniu

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

2018-05-30

Sąd Rejonowy w Sopocie w II Wydziale Karnym

w składzie:

Przewodniczący - SSR Anna Lewandowska

Protokolant: Agnieszka Adamowicz

po rozpoznaniu w dniach 14.11.2017 r., 13.02.2018 r., 10.04.2018 r., 29.05.2018 r. i 30.05.2018 r. r.,

sprawy **M. P.**- syna M. i T., urodz. (...) w G.

oskarżonego o to, że :

VII. w dniu 4 stycznia 2006 roku w S. działając wspólnie i w porozumieniu z P. S., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem (...) Bank (...) ten sposób, że posługując się podrobionymi dokumentami poświadczającymi w nieprawdę co do okoliczności zatrudnienia oraz osiąganych dochodów E. G. w firmie (...) w G. przy ul. (...) wprowadził w błąd osobę uprawnioną do oceny zdolności wnioskodawcy w następstwie czego doprowadził do zawarcia umowy kredytowej nr (...) na zakup samochodu V. (...) nr rej. (...) nie mając 7 przy tym zamiaru wywiązać się z płatności, przy czym z popełnienia przestępstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu a zarzucanego mu czynu dopuścił się po uprzednim odbyciu w okresie od 26.09.2002r. do 26.06.2003r. części kary łącznej 5 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Rejonowego w Gdańsku z dnia 15.03.2005r. sygn. akt III K 406/03 za przestępstwa z art.18 §3 kk w zw. z art. 286§1kk i z art. 291§1kk , objętego następnie wyrokiem łącznym Sądu Gdańsk- Północ w Gdańsku z dnia 24.10.2008r. sygn.akt II K 51/08

tj. o czyn z art. 286 §1 kk w zb. z art.297 § 1 kk w zw. z art.11 §2 kk w zw. z art..65 §1 kk w zw. z art.64 § 1 kk

rozstrzyga

I. Oskarżonego **M. P.** uniewinnia od zarzutu popełnienia zarzucanego mu w pkt VII aktu oskarżenia czynu

II. na podstawie na podstawie art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku – Prawo o adwokaturze (Dz. U. Nr 16, poz. 124 ze zm.) oraz § 17 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3.10.2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. 2016.1714.) zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. T. P. kwotę 1092 zł (tysiąc dziewięćdziesiąt dwa złote) + 23 % VAT tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu;

III. na podstawie art. 626 § 1 k.p.k., art. 632 pkt 2 k.p.k., kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa

Sygn. akt II K 195/17

UZASADNIENIE WYROKU

W następstwie rozpoznania apelacji wywiedzionej od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z 12 lipca 2016 r. w sprawie XIV K 162/13, Sąd Apelacyjny w Gdańsku w pkt I wyroku z 30 marca 2017 r. w sprawie o sygn. akt II AKa 4/17 uchylił

zaskarżony wyrok w pkt IV w odniesieniu do czynu zarzucanego w punkcie VII aktu oskarżenia i w tej części przekazał sprawę M. P. Sądowi Rejonowemu w Sopocie do ponownego rozpoznania.

W pkt VII aktu oskarżenia M. P. został oskarżony o czyn z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art.11 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. polegający na tym, że w dniu 4 stycznia 2006 r. w S. działając wspólnie i w porozumieniu z E. G. i P. S., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem (...) Bank (...) w ten sposób, że posługując się podrobionymi dokumentami poświadczającymi nieprawdę co do okoliczności zatrudnienia oraz osiąganych dochodów E. G. w firmie (...) w G. przy ul. (...) wprowadził w błąd osobę uprawnioną do oceny zdolności wnioskodawcy w następstwie czego doprowadził do zawarcia umowy kredytowej nr (...) na zakup samochodu V. (...) nr rej. (...) nie mając przy tym zamiaru wywiązać się z płatności, przy czym z popełnienia przestępstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu a zarzucanego mu czynu dopuścił się po uprzednim odbyciu w okresie od 26 września 2002 r. do 26 czerwca 2003 r. części kary łącznej 5 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Rejonowego w Gdańsku z dnia 15 marca 2005 r. sygn. akt III K 406/03 za przestępstwa z art.18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i z art. 291 § 1 k.k., objętego następnie wyrokiem łącznym Sądu Gdańsk- Północ w Gdańsku z dnia 24 października 2008 r. sygn. akt II K 51/08.

/akt oskarżenia – k. 353-369, wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku – k. 1048-1058, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku - k. 1165-1167/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Oskarżony M. P. i P. S. znali się osobiście. Ich znajomość określana była przez osoby postronne jako zażyła.

E. G. poznała P. S. w latach 2002-2003 przez ich wspólnego znajomego I. T.. Podczas ponownego spotkania z E. G. P. S. złożył jej propozycję uzyskania gratyfikacji finansowej w zamian za pomoc w pozyskaniu pojazdu marki V. (...). Z uwagi na trudną sytuację życiową E. G. wyraziła zgodę na propozycję polegającą na „pozyskaniu” ww. pojazdu przez P. S. na E. G..

W tymże celu dniu 3 stycznia 2006 r. P. S. i E. G. udali się do salonu samochodowego „ (...) przy ul. (...) w S.. Przed wejściem P. S. wręczył jej poświadczające nieprawdę zaświadczenie o zatrudnieniu jej w „ (...) w G. przy ul. (...) i zarobkach w wysokości 4.414,36 zł netto. E. G. złożyła ww. dokumenty u wskazanego dealera samochodowego.

W następstwie tego w dniu 4 stycznia 2006 r. zawarła z (...) Bank (...) S. A. umowę kredytową na zakup samochodu V. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Udzielonego kredytu E. G. nie spłaciła, a samochód ostatecznie został sprzedany poza granicami Polski.

dowód : częściowo wyjaśnienia P. S. - k. 75 - 82, 84 – 98, 104-112, 119-122, 123-128, 129-132, 208-214, 219-231, 1006-1010, zeznania świadek E. G. – k. 337-341, 484-485, 1024-1025, 1328v-1329, protokoły przesłuchania P. S. i J. S. – k. 1322-1362 (materiały dołączone), częściowo wyjaśnienia oskarżonego – k. 284-286, 310-312, 901-903

Ł. H. i oskarżony znali się, a oskarżony dysponował kluczami do lokalu siedziby firmy „ (...)”

dowód : zeznania świadka Ł. H. – k. 1293-1294

Podczas procesowej czynności okazania E. G. nie rozpoznała wizerunku oskarżonego, natomiast rozpoznała wizerunek P. S..

dowód: tablice poglądowe – k. 313, 315, 317, 323, zeznania świadek E. G. – k. 1328v-1329

Oskarżony M. P. był wielokrotnie skazany za przestępstwa, w tym za czyny z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k., art. 291 § 1 k.k., 294 § 1 k.k., 242 § 3 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., art. 278 § 1 k.k., art. 178a § 1 k.k., art. 258 § 1 k.k., art. 286 § 1 k.k., art. 284 § 1 k.k..

dowód : karta karna – k. 1243-1244, 1308-1309, odpis wyroku – k. 1291

Z uwagi na śmierć P. S. w dniu 28 grudnia 2017 r., Sąd uznał za ujawnione na podstawie art. 391 § 1 k.p.k. w zw. z art. 394 § 2 k.p.k. wyjaśnienia P. S. złożone przez niego w charakterze oskarżonego w postępowaniu XIV K 162/13 Sądu Okręgowego w Gdańsku oraz postępowaniu przygotowawczym.

dowód: informacja oraz akt zgonu P. S. – k. 1288 – 1289

W toku postępowania w sprawie o sygn. XIV K 162/13 Sądu Okręgowego w Gdańsku oskarżony M. P. nie przyznał się do zarzutu stawianego mu w pkt VII aktu oskarżenia. Wyjaśnił, że osobiście nie znał E. G., nie wystawiał ani nie składał żadnego zaświadczenia, nie prowadził żadnej firmy.

W niniejszej sprawie M. P. nie stawiał się na rozprawę, a jego obecność nie została uznana za obowiązkową (art. 374 § 1 w zw. z art. 389 § 1 k.p.k.), dlatego też Przewodniczący odczytał w odpowiednim zakresie protokoły złożonych uprzednio przez oskarżonego wyjaśnień.

/wyjaśnienia oskarżonego – k. 284-286, 310-312, 901-903/

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 286 § 1 k.k., odpowiedzialności karnej podlega ten, kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadza inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania.

Oszustwo jest przestępstwem kierunkowym, w którym celem działania sprawcy jest uzyskanie szeroko pojętej korzyści majątkowej, która może polegać zarówno na uzyskaniu przysporzenia, jak i na zmniejszeniu pasywów.

Zgodnie z art. 297 § 1 k.k. odpowiedzialności karnej podlega ten, kto w celu uzyskania dla siebie lub kogo innego, od banku lub jednostki organizacyjnej prowadzącej podobną działalność gospodarczą na podstawie ustawy albo od organu lub instytucji dysponujących środkami publicznymi - kredytu, pożyczki pieniężnej, poręczenia, gwarancji, akredytywy, dotacji, subwencji, potwierdzenia przez bank zobowiązania wynikającego z poręczenia lub z gwarancji lub podobnego świadczenia pieniężnego na określony cel gospodarczy, instrumentu płatniczego lub zamówienia publicznego, przedkłada podrobiony, przerobiony, poświadczający nieprawdę albo nierzetelny dokument albo nierzetelne, pisemne oświadczenie dotyczące okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionego wsparcia finansowego, instrumentu płatniczego lub zamówienia.

Czyn z art. 297 § 1 k.k. może być popełniony umyślnie wyłącznie w zamiarze kierunkowym o szczególnym zabarwieniu (dolus directus coloratus). Sprawca musi więc działać w celu uzyskania kredytu dla siebie lub dla kogoś innego.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie ww. środków dowodowych.

Zgromadzone w sprawie dokumenty urzędowe w postaci karty karnej, odpisu wyroku, aktu zgonu sporządzone zostały przez uprawnione do tego podmioty, według sformalizowanej procedury. Jako dokumenty urzędowe korzystają one z domniemania prawdziwości i autentyczności. Ich wiarygodność nie była przez żadną ze stron kwestionowana.

Odnosząc się do oceny osobowych środków dowodowych wskazać należy, że zeznania E. G. nie budziły wątpliwości Sądu. Nie zawierały sprzeczności, a świadek podtrzymała zeznania złożone poprzednio. E. G. w żadnym miejscu swoich zeznań (i wyjaśnień) (vide, k. 337-341, 484-485, 1024-1025, 1328v-1329) nie wskazywała na okoliczności, które pozwoliłyby na ustalenie jakiegokolwiek powiązania oskarżonego M. P. z zarzucanym mu czynem. Poza tym świadek zeznała, iż poświadczające nieprawdę zaświadczenie o zarobkach otrzymała od P. S. tuż przed wejściem od salonu „, (...) (k. 339), co również uzasadniało twierdzenie, iż nie miała ona kontaktu z oskarżonym, a podrobione zaświadczenie o zatrudnieniu zostało jej przekazane przez inną niż oskarżony osobę. Ponadto świadek nie rozpoznała okazanego jej

na rozprawie wizerunku osoby oskarżonego (a rozpoznała wizerunek P. S.), a zatem z jej zeznań wynika, iż oskarżony M. P. nie miał żadnego związku z E. G..

Oceniając procesowe oświadczenia P. S. złożone w charakterze oskarżonego i świadka podkreślić należy, że w zakresie udziału M. P. w czynie będącym przedmiotem niniejszego postępowania wyjaśnienia P. S. odznaczały się sprzecznością. W postępowaniu przygotowawczym P. S. wskazywał bowiem na udział M. P. w przedmiotowym zdarzeniu (k. 92, 107, 126, 223, 229, także materiały dołączone – k. 1322-1346), a na rozprawie - w postępowaniu XIV K 162/13 – twierdził, iż M. P. w przedmiotowym czynie nie odgrywał żadnej roli (k. 1008). A zatem wobec zmienności relacji P. S. nie było zasadne oparcie ustaleń faktycznych na złożonych przez niego wyjaśnieniach. Za zasadnością takiego wniosku przemawia również ugruntowane stanowisko prezentowane w orzecznictwie sądowym: **„pomówienie współoskarżonego nie stanowi dowodu pełnowartościowego, chyba że jest ono jasne i konsekwentne, a nadto znajduje potwierdzenie w innych dowodach bezpośrednich lub pośrednich, w szczególności zaś w logice wydarzeń”** (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 1955 r., sygn. akt IV K 834/55). **„Pomówienie współpodejrzanego (współoskarżonego) jest dowodem specyficznym podlegający specjalnie wnikliwej i ostrożnej ocenie. Można taki dowód uznać za pełnowartościowy o ile spełnia on określone warunki, a więc jest konsekwentny, logiczny, zgodny z logiką wypadków i znajduje potwierdzenie w innych dowodach bezpośrednich lub pośrednich. Ponadto każdorazowo należy zbadać właściwości charakteru osoby pomawiającej a w szczególności zwrócić uwagę na to, czy osoba taka nie ma określonego interesu procesowego lub osobistego w obciążaniu współpodejrzanego lub współoskarżonego”** (tak, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 1984 r., sygn. akt IV KR 122/84; por. także wyrok SN z dnia 3 marca 1994 roku, sygn. akt II KRN 8/94). Jak wskazano wyżej wyjaśnienia P. S. odznaczały się brakiem konsekwencji, a z zeznań E. G. wynika, że oskarżony M. P. nie brał udziału w czynie zarzucanym mu w pkt VII aktu oskarżenia.

Mieć należy na względzie również i tę okoliczność, że z wiarygodnych, ponieważ spójnych pod względem treści i nie pozostających w sprzeczności z innymi wiarygodnymi dowodami, zeznań Ł. H. - nie wynika możliwość konkretnego powiązania osoby oskarżonego z zarzucanym mu czynem (materiały dołączone k. 1293-1294). Innymi słowy, sama dostępność dla oskarżonego kluczy do lokalu firmy, (...)nie pozwala na poczynienie adekwatnych ustaleń w przedmiocie odpowiedzialności oskarżonego za zarzucany mu czyn.

Z wiarygodnych wyjaśnień J. S. (k. 1347-1352) również nie wynika, aby oskarżony M. P. miał dopuścić się zarzucanego mu czynu.

Dokonując oceny wartości dowodowej wyjaśnień oskarżonego M. P. mieć należy na uwadze, że oskarżony konsekwentnie wskazywał, iż nie ma on nic wspólnego z przedmiotowym czynem (k. 284-286, 310-312, 901-903). Natomiast jego wyjaśnienia na k. 285 odnosiły się do czynu zarzucanego mu w pkt IX aktu oskarżenia, a więc innego niż przedmiotowy czyn, a ponadto i do tej kwestii oskarżony odniósł się przekonująco wyjaśniając treść swoich wcześniejszych oświadczeń procesowych (k. 903).

Biorąc pod uwagę fakt, że świadek E. G. nie była w stanie w żaden sposób powiązać M. P. z przedmiotowym czynem, a wyjaśnienia P. S. odznaczały się sprzecznością, i nadto wobec treści wyjaśnień oskarżonego konsekwentnie nie przyznającego się do zarzucanego mu czynu, uwzględniając treść zeznań Ł. H. i J. S. - nie było podstaw do przypisania oskarżonemu czyn z pkt VII aktu oskarżenia.

W aktach sprawy, na co zwrócił uwagę Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu swego orzeczenia, brak jest oryginału lub nawet kopii przedmiotowego zaświadczenia, co uniemożliwia poddanie tegoż dokumentu badaniu przez biegłego z zakresu analizy pisma ręcznego. Ponadto z wpisu do ewidencji działalności gospodarczej (k. 324) wynika, iż działalność gospodarczą pod firmą „ (...) prowadził Ł. H., zaś dokument - „Informacja własna – osoba fizyczna” (k. 323), nie pozwalał na poczynienie w przedmiocie sprawstwa zarzucanego oskarżonemu czynu żadnych miarodajnych ustaleń.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe nie potwierdziło zatem zarzutów oskarżenia. W każdym razie mieć należy na względzie, że materialny ciężar dowodu winy spoczywa na oskarżycielu, który ponosi także ryzyko

niepowodzenia dowodu. Oskarżony nie musi udowadniać, że jest niewinny. Wyrok uniewinniający oskarżonego powinien zapaść zarówno wtedy, gdy wykazana została niewinność oskarżonego, jak i wówczas, gdy wprowadzić nie zostanie udowodniona niewinność, lecz i oskarżonemu nie zostanie udowodnione sprawstwo. Materialny ciężar udowodnienia zarzucanego czynu spoczywa na oskarżycielu (onus probandi incumbit actori), natomiast Sąd nie ma obowiązku poszukiwania z urzędu wspierających oskarżenie dowodów, gdy dowody dostarczone przez oskarżyciela nie są wystarczające do skazania, a on sam do ich uzupełnienia nie dąży (por. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach II AKa 33/07, OSN Prok. i Pr. z 2007 r., nr 11, poz. 23). Wynikająca z zasady domniemania niewinności zasada in dubio pro reo - art. 5 § 2 k.p.k. - ma zastosowanie tylko wtedy, gdy pomimo przeprowadzenia wszystkich dostępnych dowodów, pozostają w dalszym ciągu niewyjaśnione okoliczności. W takiej sytuacji niedające się usunąć wątpliwości rozstrzygać należy na korzyść oskarżonego. Wówczas za właściwą uznać należy wersję, która dla oskarżonego jest najkorzystniejsza, choć nie wyklucza to tego, iż mogło być inaczej, lecz nie zdołano tego ustalić w sposób stanowczy (nie budzący wątpliwości).

Z uwagi na powyższe należało na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinnić oskarżonego od zarzutu popełnienia zarzucanego mu w pkt VII aktu oskarżenia czynu, o czym Sąd orzekł w pkt I. wyroku.

W pkt II wyroku Sąd na zasadzie art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. Nr 16, poz. 124 ze zm.) oraz § 17 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 r., poz. 1714) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. T. P. kwotę 1.092 zł + 23 % VAT tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu. Należy podkreślić, że w razie uchylecia orzeczenia końcowego i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, adwokatowi należy się za obronę z urzędu wynagrodzenie za każdą instancję z osobna, a nie 20% stawki jak za kolejny dzień rozprawy głównej (por. A. Partyk, T. Partyk, Rozporządzenie w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu. Komentarz, LEX/el. 2016), a zatem na kwotę 1.092 zł składają się 420 zł x 2 oraz 252 zł (84 zł x 3) za rozprawę trwającą dłużej niż dzień.

Z uwagi na uniewinnienie oskarżonego należało w pkt III wyroku na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k. kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa.